

UDHËZUES PËR ZYRTARËT KOMUNALË PËR MBROJTJEN E TË DHËNAVE PERSONALE DHE QASJEN NË DOKUMENTE PUBLIKE

Përmbajtja

1.	Hyrje	3
2.	Si të përdorim këtë Udhëzues?	4
3.	Çfarë është Agjencia për Informim dhe Privatësi?.....	4
4.	Pyetjet e shpeshta	5
4.1.	Mbrojtja e të dhënave personale.....	5
4.2.	Qasja në dokumente publike.....	8
4.3.	Skemat e subvencioneve dhe përkrahjes.....	11
4.4.	Prokurimi dhe konkurset për punë.....	12
4.5.	Vëzhgimi përmes kamerave dhe imazhet vizuale.....	13
4.6.	Marrëdhëniet me mediat	14
5.	Skenarët dhe veprimet e rekomanduara	15
6.	Shtojcë: Parimet dhe konsideratat për mbrojtjen e të dhënave dhe qasjen në dokumente publike.....	17

1. Hyrje

Udhëzuesi për zyrtarët komunalë për mbrojtjen e të dhënave personale dhe qasjen në dokumente publike (në tekstin vijues: Udhëzuesi) u dedikohet zyrtarëve komunalë përgjegjës për çështje lidhur me qasjen në dokumente publike, mbrojtjen dhe përpunimin e të dhënave personale, meqë ata janë pikë kryesore kontakti për të siguruar sigurinë e të dhënave ndërkohë që i shërbejnë në mënyrë të duhur interesit publik për transparencë. Në këtë kuptim, qëllimi i këtij Udhëzuesi është që të sigurohet udhëzim orientues për institucionet publike për punë dhe për të zgjidhur sfidat që përsëriten në balancimin e të drejtës për qasje në dokumente publike dhe mbrojtjen e të dhënave personale.

Të vetëdijshëm se vija ndarëse mes nevojës për mbrojtje të të dhënave personale dhe transparencë është shumë e hollë – që këtej dhe për rrjedhim duhet kushtuar më shumë vëmendje balancimit të këtyre dy nevojave – Agjencia për Informim dhe Privatësi (AIP) dhe Misioni në Kosovë i Organizatës për Siguri dhe Bashkëpunim në Evropë (OSBE) kanë krijuar këtë dokument për ti ndihmuar komunat në përpjekjet e tyre.

Përmbajtja e këtij Udhëzuesi bazohet në diskutimet dhe pyetjet e ngritura nga zyrtarët komunalë në pesë punëtori rajonale të organizuara në vitin 2023 së bashku nga AIP dhe Misioni i OSBE-së në Kosovë me qëllim të thjeshtimit dhe qartësimit të zbatimit të Ligjit Nr. 06/L -082 për Mbrojtjen e të dhënave personale dhe Ligjin Nr. 06/L-081 për Qasje në dokumente publike në nivel komunal.

Vetë këto punëtori buruan nga kërkesat e mëhershme ad-hoc nga komunat Rahovec dhe Dragash në vitin 2022, të cilat apeluan për mbështetje dhe udhëzime për përmirësimin e reagimit dhe për afate kohore të komunave ndaj kërkesave për qasje në dokumente publike. Misioni i OSBE-së në Kosovë u bashkua me AIP për të mbajtur dy punëtori, ku zyrtarët komunalë morën përgjigje të hollësishme dhe të nuancuara për pyetjet e tyre specifike.

Më pas, AIP dhe Misioni i OSBE-së në Kosovë nisën rrugë për të zhvilluar kapacitetet e zyrtarëve komunalë për privatësinë e të dhënave dhe qasjen në dokumente publike përgjatë serisë së lartpërmendur të punëtorive rajonale, të cilat gjithashtu shërbyen për të paraqitur bazën ligjore dhe mandatin e AIP dhe sollën rrjedhimisht në hartimin e këtij botimi.

2. Si të përdorim këtë Udhëzues?

Ky publikim përbëhet nga katër pjesë të ndërlidhura të cilat mund të lexohen në tërësi ose të konsultohen në veçanti në rase kur zyrtarët komunalë përgjegjës për çështjet që kanë të bëjnë me qasjen në dokumente publike dhe mbrojtjen e të dhënave personale kanë nevojë për udhëzime për punën e tyre. Këto pjesë janë:

- Pjesa 3 përshkruan mandatin dhe rolin e AIP-së;
- Pjesa 4 përmban pyetjet e bëra shpesh. Këto pyetje janë zgjedhur me kujdes nga punëtoritë për zyrtarët komunalë të organizuara në vitin 2023 nga Misioni i OSBE-së në Kosovë dhe API dhe janë shqyrtuar për të siguruar saktësinë e tyre. Kjo pjesë përmban nën-pjesë të ndryshme tematike për të mundësuar kërkim të shpejtë brenda dokumentit, duke e bërë më të lehtë përdorimin e këtij Udhëzuesi.
- Pjesa 5 paraqet skenarë të bazuar në shembuj nga jeta e përditshme së bashku me veprimet e rekomanduara, të cilat mund të jenë të dobishme për zyrtarët komunal që kanë raste të ngjashme. Ndonëse të vërtetë, shembujt janë anonim dhe pa të dhëna personale që do ta bënin rastin të identifikueshëm për palët e treta.
- Pjesa 6 e përfshirë si shtojcë e Udhëzuesit, përfshin përmbledhje të parimeve dhe konsideratave për Ligjin Nr. 06/L-082 për mbrojtjen e të dhënave personale dhe Ligjin nr. 06/L-081 për qasje në dokumente publike.

3. Çfarë është Agjencia për Informim dhe Privatësi?

AIP është një agjenci e pavarur përgjegjëse për mbikëqyrjen e zbatimit të Ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale dhe ligjit për qasje në dokumente publike¹, me qëllim të mbrojtjes të të drejtat dhe lirive themelore të personave në përpunimin e të dhënave të tyre personale, si dhe sigurimin e qasjes në dokumente publike.

AIP vepron me pavarësi të plotë në përmbushjen e detyrave të saj. Detyrat dhe kompetencat e AIP-së përcaktohen në dispozitat e ligjeve përkatëse, të përmendura më sipër, për të cilat është përgjegjëse të mbikëqyrë dhe zbatojë.

AIP ka një rol këshillues dhe jep opinione ligjore mbi bazën e ankesave dhe/ose kërkesave për rastet që burojnë nga mbrojtja e të dhënave personale dhe qasja në dokumente publike. Në këtë të fundit, AIP gjithashtu monitoron faqet e internetit të komunave për të siguruar që përmbajtja e tyre është në përputhje me Ligjin për qasje në dokumente publike.

Kreu i AIP-së, Komisioneri(ja),² emërohet nga Kuvendi i Kosovës për një mandat pesëvjeçar dhe është përgjegjës për përfaqësimin dhe organizimin e punës së Agjencisë.

Për më shumë informacion mbi parimet e mbrojtjes së të dhënave dhe mbi të drejtën për qasje në dokumente publike, ju lutemi referojuni shtojcës.

¹ [LIGJI NR. 06/L -082 PËR MBROJTJEN E TË DHËNAVE PERSONALE \(rks-gov.net\)](#) dhe [LIGJI NR. 06/L-081 PËR QASJE PËR DOKUMENTE PUBLIKE \(rks-gov.net\)](#)

² Znj. Krenare Sogojeva Dërmaku.

4. Pyetjet e shpeshta

4.1. **Mbrojtja e të dhënave personale**

Cili është ndryshimi midis të drejtës për mbrojtjen e të dhënave personale dhe privatësisë dhe të drejtës për qasje në dokumente publike?

Kur një person merr post publik, ai/ajo mund të humbasë pjesërisht të drejtën e privatësisë personale, në funksion të shqyrtimit publik të veprimeve të tij ose të saj. Ndërkohë që qasja në dokumente publike kërkon qasje transparente dhe të lirë në çdo gjë që është publike, e drejta për privatësi e kufizon këtë të drejtë, në interes të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese të individit deri në një nivel të caktuar të privatësisë personale. Kjo vijë e hollë nuk është gjithmonë lehtësisht e identifikueshme. Prandaj, AIP kërkon të ngre vetëdijesimin për standardet, bazuar në agjencitë homologe të BE-së dhe jurisprudencën e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, dhe është e gatshme të mbështesë komunat në gjetjen e kësaj vije të hollë kur shfaqen raste specifike.³

Çfarë janë të dhënat personale dhe cili është fushëveprimi i Ligjit nr. 06/L-082 për mbrojtjen e të drejtave personale?

Të dhënat personale janë çdo informacion që lidhet me personin fizik (d.m.th., subjekti i të dhënave) i cili/e cila mund të identifikohet drejtpërdrejt ose tërthorazi përmes atyre të dhënave, veçanërisht duke iu referuar një të dhënë identifikuese si emri dhe mbiemri, numri personal, adresa apo vendndodhja, e dhënë identifikuese interneti, ose përmes referencës në një ose më shumë faktorë specifikë për identitetin fizik, fiziologjik, gjenetik, mendor, ekonomik, kulturor ose social të atij personi fizik.

Prandaj, të dhënat personale janë çdo informacion që e bën çdo person fizik të identifikueshëm qoftë drejtpërdrejt ose tërthorazi. Edhe kur informacioni i drejtpërdrejtë është anonim, shumë informacione të identifikueshme shpesh lihen të hapura. Kjo është veçanërisht e rëndësishme për vendbanimet më të vogla, ku personat janë lehtësisht të identifikueshëm nëpërmjet një ose dy faktorëve - dhe kështu anonimizimi mund të mos jetë i mjaftueshëm për të mbrojtur në mënyrë adekuate të drejtën e një individi për mbrojtjen e të dhënave personal.

Kush mbulohet nga mbrojtja e të dhënave personale e përcaktuar në Ligjin nr. 06/L-082 për mbrojtjen e të dhënave personale?

Ligji mbulon personat fizikë të identifikuar apo të identifikueshëm (d.m.th. subjektin e të dhënave) dhe nuk i përfshin personat e ndjerë. Krahas kësaj, mbrojtja e ofruar nga Ligji nuk i përfshin as personat juridikë, siç janë subjektet afariste.

[**kënd informativ** mbi parimet kryesore të përpunimit të të dhënave personale. Sipas nenit 4 të [Ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale](#)]

Kush është përgjegjës për kryerjen e funksioneve të mbrojtjes së të dhënave në institucionet publike?

Çdo institucion publik duhet të ketë një zyrtar për mbrojtjen e të dhënave dhe mund të mos jetë pozitë enkas e dedikuar. AIP, megjithatë, rekomandon caktimin e një zyrtari të dedikuar duke pasur parasysh rëndësinë e mbrojtjes së të dhënave personale. AIP njeh kufizimet e stafit dhe për këtë arsye rekomandon që kryetari i komunës ose drejtuesi i institucionit të caktojë një pikë kontakti për mbrojtjen e të dhënave. Aktualisht po bëhen përpjekje për të përfshirë pozitën e zyrtarit për mbrojtjen e të dhënave si pozitë të dedikuar në Katalogun e Punëve të Shërbimit

³ Në linjë me Konventën e Këshillit të Evropës për Mbrojtjen e Individëve sa i përket Përpunimit Automatik të të Dhënave Personale (CETS Nr. 108) dhe Protokolli i saj shtesë (CETS Nr. 223).

civil. Në tetor 2022, AIP u dërgoi shkresë zyrtare kryetarëve të komunave dhe zyrtarëve përgjegjës duke sqaruar se cilët zyrtarë mund të kualifikohen për të kryer këtë funksion. Ka disa pozicione që përjashtohen për shkak të natyrës së pozitës të tyre zyrtare, siç janë punonjësit e burimeve njerëzore dhe IT, pasi mund të përbëjë konflikt interesi. Postet e rekomanduara për këtë përfshijnë zyrtarët ligjorë ose çfarëdo pozite që komuna vendos për sa kohë që nuk përbën konflikt interesi siç u përmend më lart.

Çfarë roli ka zyrtari për mbrojtjen e të dhënave dhe kush mund ta marrë përsipër këtë funksion?

Zyrtari për mbrojtjen e të dhënave duhet të ndihmojë, informojë dhe këshillojë zyrtarët komunalë dhe stafin përkatës për t'u siguruar që rregullat përkatëse për mbrojtjen e të dhënave respektohen dhe zbatohen siç duhet, dhe të bashkëpunojë me AIP si pikë kontakti. Caktimi i një zyrtari për mbrojtjen e të dhënave është kërkesë ligjore. Ai/ajo do të monitorojë rregullisht përdorimin e duhur të programeve të përpunimit të të dhënave dhe masat dhe procedurat e vendosura për të siguruar përpunimin e sigurt të të dhënave.⁴ Prandaj, AIP inkurajon të gjithë kryetarët e komunave që të caktojnë zyrtarin për mbrojtjen e të dhënave, për qasje në dokumente publike.

Çfarë të dhënash mund të publikojë nga takimet publike, siç janë konsultimet publike dhe dëgjimet buxhetore?

Ndonëse mbledhja dhe përpunimi i të dhënave personale mund të jenë të nevojshme (aq sa nevojitet për të përmbushur një qëllim të caktuar, të qartë dhe legjitim), komunat do të përmbahen nga publikimi i listave të pjesëmarrësve nga takimet publike ose iniciativat. Nëse është e nevojshme, emri apo/dhe mbiemri janë të mjaftueshëm për qëllime publikimi; Institucionet nuk duhet të publikojnë të dhëna për vendbanimin, numrat e telefonit, numrat personalë, gjininë, etj. Komunat duhet gjithashtu të konsultohen me rregulloret e tyre përkatëse lokale mbi transparencën për të siguruar respektimin e dispozitave të tyre. Nëse, në interes të transparencës, një institucion vendos të publikojë listën e pjesëmarrësve në këto takime, institucioni duhet ti njoftojë pjesëmarrësit se lista do të publikohet, duke shfaqur kujdesin e duhur për të siguruar publikimin e sasisë minimale të të dhënave. Në këto raste, institucionet duhet të konsultojnë gjithashtu çdo rregullore që mund të kërkojë publikimin e tyre për qëllime specifike.

Periudha e ruajtjes së këtyre informacioneve nuk përcaktohet me asnjë dispozitë ligjore, megjithatë, AIP vlerëson se periudha kohore prej një viti, nga momenti i publikimit të informacionit nga komuna, është e mjaftueshme për të arritur qëllimin e transparencës pas së cilës informacioni mund të fshihet.

A mund të publikojë foto dhe/ose video filmime të bëra në një takim publik?

Një deklaratë standarde mohimi e thjeshtë vendoset në hyrje të vendit të ngjarjes që njofton individët se organizatorët do të bëjnë foto dhe/ose filmim në ngjarje dhe, kushdo që nuk dëshiron që fotot ose videot e tyre të publikohen, duhet ta komunikojnë këtë zgjedhje të tyre në listën e pjesëmarrësve (duke e shënuar kutinë adekuate të kontrollit). Listat e pjesëmarrësve do të përmbajnë gjithashtu një njoftim për qëllimin e kësaj liste (për shembull, me deklarament se lista do të përdoret vetëm për dokumentimin e pjesëmarrjes dhe jo për ndonjë qëllim tjetër).

A ka ndonjë të dhënë në të cilën nuk mund të ketë qasje as auditori për shkak të kufizimeve?

⁴ Kërkohet sipas nenit 37 paragrafit 1.1 të Ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale

Kufizimet zbatohen për palët e treta që nuk kanë autorizim ligjor për qasje në të dhëna të tilla. Megjithatë, auditorët kanë autoritetin ligjor për t'u qasur në dhe për t'i audituar të dhënat, në përputhje me qëllimin e auditimit. Megjithatë, mbetet nën përgjegjësinë e institucionit të vlerësojë se cilat të dhëna t'ia kalojë auditorit për të përmbushur detyrat e tij/saj dhe të mos lejojë qasje në të dhëna që nuk janë relevante për auditimin.

A rrezikohet renditja e institucionit tim në Grantin e Performancës Komunale apo skema të tjera duke kufizuar apo mos-publikuar dokumente që përmbajnë të dhëna personale?

Në rast të shqetësimeve lidhur me pamjaftueshmërinë e të dhënave gjatë konkurrimit në skema të ndryshme (si Granti i Performancës Komunale), Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal (MAPL) duhet të jetë e vetëdijshme për obligimet e komunave për të mbrojtur të dhënat personale në dokumente, megjithatë, institucionet duhet ta kenë parasysh se do të mbajnë përgjegjësi për publikimin e dokumenteve që përmbajnë të dhëna personale pa bazën e duhur ligjore, pasi një publikim i tillë mund të shkaktojë dëme për subjektin e të dhënave. Përfundimisht, dhe nëse ka dyshime, komunat mund të shfrytëzojnë mundësinë për t'u konsultuar me MAPL-në dhe/ose AIP-në për raste specifike që kanë të bëjnë me skemat e MAPL-së dhe të dhënat personale

Disa konsiderata që lidhen me të dhënat dixhitale?

Mbrojtja e të dhënave bëhet edhe më e rëndësishme duke e pasur parasysh zhvillimin dixhital gjithnjë në rritje dhe ciklin jetësor të sistemeve të inteligjencës artificiale. Rregullorja e Përgjithshme e BE-së për Mbrojtjen e të Dhënave dhe Konventa e Këshillit të Evropës (KiE) për IA⁵ janë legjislacione mbizotëruese për mbrojtjen e të dhënave. Postimi në mediat sociale paraqet tashmë rrezik shumë serioz për sigurinë dhe privatesinë; prandaj, kërkohen më shumë fushata vetëdijesimi për të rritur kuptimin mbi këtë edhe tek publiku.

Si mund të publikohen listat e fëmijëve të pranuar në kopsht?

Fëmijët gëzojnë një nivel të lartë mbrojtjeje në krahasim me të rriturit, pasi ata mund të jenë më pak të vetëdijshëm për rreziqet, pasojat dhe masat mbrojtëse në fjalë dhe të drejtat e tyre në lidhje me përpunimin e të dhënave personale.⁶ Duke qenë kështu, institucionet duhet të tregojnë kujdes të skajshëm kur publikojnë të dhëna që lidhen me fëmijët. Asnjë informacion (përfshirë emrin dhe mbiemrin) nuk duhet të publikohet pa pëlqimin e prindërve ose kujdestarit ligjor, i cili duhet kërkuar gjatë procesit të aplikimit. Megjithatë, praktikë e mirë është që të mos publikohen emrat fare. Interesi publik shërbehet vetëm në masën e konstatimit të respektimit të procedurave. AIP rekomandon publikimin vetëm të kodeve/numrave të aplikacionit.

A mund të konsultohem me AIP-në për çështjet e mbrojtjes së të dhënave personale?

Zyrtarët komunalë inkurajohen të telefonojnë ose t'i shkruajnë AIP-s⁷ për konsultime në rast të paqartësive, veçanërisht gjatë krijimit të legjislacionit. Në varësi të numrit të rasteve të pranuara, mund të ketë vonesa, megjithatë, është e sigurt që AIP do të përgjigjet. Afati për përgjigje, sipas Ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale, është tetë (8) javë nga momenti i dorëzimit të kërkesës për konsultim. Megjithatë, ky afat mund të zgjatet deri në gjashtë (6) javë të tjera varësisht nga kompleksiteti i çështjes.⁸ AIP këshillon që zyrtarët e mbrojtjes së të

⁵ The General Data Protection Regulation is a Regulation in EU law on data protection and privacy in the EU and the European Economic Area. See: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj> ; Convention 108, and CoE Convention on AI: [CM\(2024\)52-final \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/e/treaties/108/108.asp)

⁶ Please consult Article 7 of the [Law No. 06/L-082 on Protection of personal data on children age limit](#).

⁷ [Kontakti- Agjencia për Informim dhe Privatësi \(rks-gov.net\)](#).

⁸ Neni 33.2 i [Ligjit nr. 06/L-082 për mbrojtjen e të dhënave personale](#)

dhënave të angazhohen në të gjitha aktivitetet që përfshijnë përpunimin e të dhënave personale.

4.2. Qasja në dokumente publike

Kush mund të kërkojë qasje në dokumente publike?

Çdo person ka të drejtën e qasjes në dokumente publike në mënyrë të njëjtë dhe të barabartë, dhe sipas kërkesës së bërë. Kjo kërkesë mund të bëhet me shkrim, formë elektronike ose me komunikim verbal. Edhe kur kërkesa bëhet gojarisht nga kërkuesi, zyrtari i institucionit publik përgjegjës për qasje në dokumente publike është i detyruar të hartojë kërkesën me shkrim për procedim të mëtijshëm. Parashtruesi i kërkesës që kërkon një dokument publik nuk është i detyruar të ofrojë arsyet për përdorimin e dokumenteve publike në mënyrë që ti mundësohet qasja në to. Gjithashtu, parashtruesi i kërkesës ka të drejtë të mbetet anonim në raport me palët e treta.

Kufizimi i kësaj të drejte bëhet vetëm në raste të kufizuara dhe specifike të përcaktuara nga legjislacioni në fuqi. “Testi i dëmit dhe interesit publik” i përshkruar më poshtë do t’u japë zyrtarëve përgjegjës udhëzime për dhënien ose refuzimin e qasjes në dokumente publike.

Çka është "Testi i dëmit dhe interesit publik"?

Në vitin 2021, AIP-i ka zhvilluar “[Testin e dëmit dhe interesit publik](#)”, i cili përbën një pako të udhëzimeve për t’i ndihmuar zyrtarët përgjegjës kur i shqyrtojnë kërkesat për qasje në dokumente publike. Ky test i përshkruan hapat që duhet ndjekur për përcaktimin e interesit publik duke i peshuar konsideratat mbi privatësinë e të dhënave. Në përgjithësi, testi duhet të bëhet nga zyrtarët përgjegjës me qëllim të vlerësimit se a duhet miratuar, kufizuar ose mohuar qasja në një dokument publik.

Sa është afati për t’u përgjigjur në kërkesa për qasje në dokumente publike?

Ligji për Qasje në Dokumente Publike përcakton që institucionet publike, brenda shtatë ditëve nga data e regjistrimit të kërkesës, të nxjerrin vendim për të lejuar qasje në dokumentin e kërkuar ose të marrin vendim të arsyetuar për refuzimin e plotë ose të pjesshëm dhe të informojnë parashtruesin e kërkesës lidhur me të drejtën për të kërkuar rishqyrtimin e kërkesës, si dhe kur dhe ku duhet parashtruar një kërkesë e tillë.

Institucioni publik mund ta vazhdojë afatin deri në më së shumti 15 ditë shtesë nëse dokumenti duhet të kërkohet në mesin e një numri të madh të dokumenteve ose jashtë institucionit publik; ose nëse parashtruesi i kërkesës kërkon, me një kërkesë të vetme, një numër të madh të dokumenteve publike. Në këto dy raste, institucioni publik duhet ta njoftojë menjëherë parashtruesin e kërkesës për ecurinë dhe arsyet që kanë shkaktuar shtyrjen e afatit, por jo më vonë se tetë ditë pas marrjes së kërkesës.

Megjithatë, nëse dokumenti publik i kërkuar vlerësohet i nevojshëm për mbrojtjen e jetës ose lirisë së një personi, institucioni publik është i detyruar të japë përgjigje brenda 48 orëve.

Në cilat gjuhë dokumentet publike duhet të jenë të disponueshme dhe t’u ofrohen parashtruesve të kërkesës?

Dokumentet e publikuara nga institucionet publike duhet të bëhen publike në gjuhët zyrtare të Kosovës, sipas Ligjit për përdorimin e gjuhëve⁹ Përveç gjuhës shqipe dhe serbe, në komunat e

⁹ Ligji Nr. 02/L-37 për përdorimin e gjuhëve.

banuara nga një komunitet, gjuha amtare e të cilit nuk është gjuhë zyrtare dhe që përbën së paku pesë për qind të popullsisë së përgjithshme të komunës, gjuha e komunitetit e ka statusin e gjuhës zyrtare në komunë dhe duhet të jetë në përdorim të barabartë me gjuhët zyrtare. Përjashtimisht, në komunën e Prizrenit gjuha turke e ka statusin e gjuhës zyrtare.

Në rastin e komunave ku gjuha amtare e një komuniteti e ka statusin e gjuhës në përdorim zyrtar, pjesëtarët e atij komuniteti kanë të drejtë të paraqesin parashtrësia dhe dokumente me gojë ose me shkrim dhe të marrin një përgjigje në gjuhën e tyre, nga institucionet dhe zyrtarët komunalë, nëse ata e kërkojnë këtë.

Kur një dokument publik është në dispozicion në më shumë se një gjuhë, qasja në dokumentin publik do të jepet në gjuhën e preferuar të parashtruesit të kërkesës.

A mund të lejoj qasje në dokumente publike pa një vendim me shkrim nga zyrtari përgjegjës?

AIP rithekson obligimin e institucioneve për të përgatitur dhe nxjerrë vendime me shkrim. Ai gjithashtu rithekson se vetëm zyrtari përgjegjës (siç janë, kryetarët e komunave, udhëheqësit e institucioneve) mund ta miratojnë vendimin, megjithëse përgjegjësitë për hartimin mund t'u delegohen personave kontaktues. Stafii komunal dhe zyrtarët publikë duhet të përmbahen nga lejimi i qasjes në dokumente publike bazuar në udhëzimet verbale të zyrtarit përgjegjës.

A mund personi kontaktues për qasje në dokumente publike t'i anulojë vendimet e drejtorive komunale lidhur me atë se çfarë informacioni duhet të publikohet apo të mos publikohet?

Mund të ketë raste kur drejtori të veçanta komunale zgjedhin të mos publikojnë informata, ndërsa personi kontaktues për qasje në dokumente publike beson se një informatë e tillë duhet të bëhet publike. Për shembull, drejtorja e bujqësisë mund të mos publikojë informata lidhur me emrat e OJQ-ve përfituese dhe shumat e subvencioneve, por personi kontaktues ose zyrtari komunal për informim beson se kjo qasje është shumë kufizuese.

Komunat duhet të kenë parasysh se ligji i mban zyrtarët përgjegjës (në rastin e komunave: kryetarin e komunës) si përgjegjës kryesor para ligjit, e jo personat kontaktues. Personat kontaktues vetëm mund t'i këshillojnë kryetarët e komunave si zyrtarë përgjegjës sipas germës së ligjit; megjithatë, përgjegjësia përfundimtare i takon kryetarit të komunës.

Në rastet e kufizimeve të personelit, a mund një institucion të mos e zbatojë ndonjë nga dispozitat e mbrojtjes së të dhënave personale dhe qasjes në dokumente publike?

Kufizimet në kapacitetet e personelit apo lëshimet politike nuk përbëjnë bazë për mosrespektimin dhe zbatimin e kornizës ligjore. Në asnjë rrethanë kapacitetet e kufizuara administrative nuk duhet të konsiderohen si bazë e pranueshme për kufizimin e qasjes.

A mund t'i vë në dispozicion procesverbalet e mbledhjeve që nuk janë miratuar në mbledhjen pasuese?

Në parim, AIP-i rekomandon që të pritët derisa të miratohet procesverbali. Procesverbalet nuk konsiderohen përfundimtare derisa nuk miratohen nga të gjithë. Megjithatë, Ligji për Qasje në Dokumente Publike i konsideron të gjitha dokumentet që mbahen dhe prodhohen nga institucionet publike si dokumente publike, përfshirë draftet. Prandaj, AIP-i rekomandon anonimizimin e dokumenteve të tilla, aty ku është e përshtatshme, dhe lejimin e qasjes, sipas rastit. AIP-i rekomandon njoftimin e parashtruesit të kërkesës se dokumenti nuk është përfundimtar.

A duhet të raportoj lidhur me kërkesat për qasje në dokumente publike te AIP nëse të dhënat nuk janë të plota?

AIP rekomandon një shqyrtim të kujdesshëm të rregullave dhe procedurave për të siguruar që të gjitha kërkesat për qasje në dokumente publike të regjistrohen dhe raportohen në mënyrë adekuate. Në rastet kur mungojnë të dhëna të tilla, zyrtarët përgjegjës duhet të japin një numër të përafërt, me shpjegime shoqëruese për arsyet e informacionit jo të plotë, si dhe hapat që po ndërmerren komuna për t'i adresuar zbrazësitë e tilla në të ardhmen.

A është e mundur të kufizohet fushëveprimi dhe/ose vëllimi i të dhënave që kërkohen dhe mund të dorëzohen, veçanërisht në rastet kur OSHC-të dhe palët e tjera të jashtme kërkojnë të dhëna që kërkojnë shumë kohë për t'u përpunuar dhe përgatitur (p.sh., të dhëna që shtrihen përgjatë shumë viteve)?

E drejta e çdo personi fizik për qasje në dokumente publike, dhe garantimi dhe përmbushja e kësaj të drejte nga institucionet publike, përbën një nga themelet e institucioneve demokratike dhe transparente. Prandaj, parashtruesit e kërkesës mund të kërkojnë qasje në çdo kohë dhe në çdo formë, periudhë, vëllim, etj.

AIP thekson se institucionet publike duhet të publikojnë në mënyrë proaktive dokumente publike, gjë që vetvetiu do të zvogëlojë numrin e kërkesave për qasje në këto dokumente. Në këtë kuptim, një ngarkesë në rritje e punës mund t'i atribuohet ngecjes në publikimin proaktiv të të dhënave. Po ashtu, një tjetër pengesë ndodh për shkak të perceptimit të gabuar se vetëm personi kontaktues është përgjegjës për publikimin e të dhënave. Në fakt, çdo zyrtar ka përgjegjësi për të publikuar të dhëna të hapura në mënyrë proaktive, për të garantuar transparencën. Në përgjithësi, AIP i inkurajon fuqishëm zyrtarët komunalë që të kenë një qasje proaktive dhe të publikojnë informacione publike sa më shpejt që të jetë e mundur pas prodhimit, në mënyrë që të frenohet rrjedha e kërkesave.

Për më tepër, AIP i inkurajon komunitat që të organizojnë konferenca dhe tryeza të rrumbullakëta me përfaqësues të organizatave të shoqërisë civile dhe mediave për të rritur ndërgjegjësimin e tyre lidhur me qasjen në dokumente publike, por edhe për ndjeshmëritë që kanë të bëjnë me mbrojtjen e të dhënave personale të individëve.

A mund t'u lëshoj dokumente të gjendjes civile personave të tretë që nuk janë bartës të dokumentit (gjegjësisht, personit emri i të cilit figuron në dokument)?

Ministria e Punëve të Brendshme (MPB) ka përcaktuar se dokumentet e gjendjes civile, sipas rregullit, i lëshohen vetëm individit në fjalë, anëtarëve të ngushtë të familjes (p.sh. prindërve, vëllezërve e motrave, fëmijëve, bashkëshortit), personit të autorizuar ose organit të kujdestarisë;¹⁰ megjithatë, ka përjashtime. Për shembull, në rastet kur ka mosmarrëveshje familjare, qasja në dokumentet e gjendjes civile mund të kufizohet për parashtruesin e kërkesës që kërkon qasje në certifikatën e lindjes së vëllait/motrës të tij/saj.

A mund të ndajë të dhëna që lidhen me ngjarjet e reprezentacionit ose mikpritjes?

Ekziston një precedent gjyqësor që lejon gazetarët të kenë qasje në të gjitha faturat nga ngjarje të tilla.¹¹ Më parë, Agjencia Kosovare për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (paraardhësi i AIP-it) kishte vendosur që zbulimi i artikujve që shërbejnë në ngjarje (p.sh. ushqimi dhe pijet) mund t'i zbulojë bindjet fetare ose të tjera të zyrtarëve në fjalë; megjithatë, vendimi është anuluar nga gjykata kompetente duke deklaruar se interesi për llogaridhënie ka përparësi ndaj konsideratave të tjera.

¹⁰ Udhëzimi Administrativ (MPB) Nr.01/2022 për Dokumentet e Gjendjes Civile, neni 7.

¹¹ Në dispozicion [në shqip] në: [BIRN Fiton Rastin Gjyqësor Ndaj Zyrës së Kryeministrit \(kallxo.com\)](http://BIRN.Fiton.Rastin.Gjyqësor.Ndaj.Zyrës.së.Kryeministrit.(kallxo.com))

Ligji i ri për Qasje në Dokumente Publike vendos rregullin e qasjes në të gjitha informatat mbi shpenzimet e parasë publike.¹²

A mund t'i zbulojë emrat e donatorëve dhe shumat e dhuruara për çfarëdo fondi të administruar nga një institucion publik?

Përpara se të publikojë emrat e donatorëve dhe shumat, institucioni duhet të zhvillojë një mekanizëm (p.sh. një formular) për të kërkuar dhe marrë pëlqimin nga donatorët për të zbuluar një informacion të tillë.

A mund të ofroj qasje në listën e pagave?

Emrat e nëpunësve civilë dhe titujt e tyre janë publikë. Qasja në listat e pagave mund të jepet sipas kërkesës;¹³ megjithatë, të dhënat personale si numri personal, data e lindjes, adresa, të dhënat e llogarisë bankare duhet të anonimizohen.

4.3. Skemat e subvencioneve dhe përkrahjes

Çfarë të dhënash mund të bëjë publike kur i njoftoj rezultatet e një thirrje për subvencionim ose ndihmë mjekësore?

Kujdes i veçantë duhet treguar për të dhënat shëndetësore,¹⁴ pasi jo vetëm që këto të dhëna mbrohen me ligj, por gëzojnë edhe një nivel më të lartë të mbrojtjes. Në rastet e subvencionimit për trajtim mjekësor, vetëm zyrtari përgjegjës duhet të ketë qasje në të dhënat që kanë të bëjnë me gjendjen shëndetësore të parashtruesit të kërkesës, e jo e gjithë komuna. Një përjashtim i dukshëm në këtë rast janë auditorët, pasi ata janë zyrtarë publikë me mandat specifik për të siguruar llogaridhënien për shpenzimet publike. Të dhënat e publikuara duhet të jenë të anonimizuara, dhe përfituesit nuk duhet të jenë të identifikueshëm për palët e jashtme, por vetëm për zyrtarin përgjegjës.

Ka raste kur një komunë jep subvencione në bazë të diagnozës dhe emrat e përfituesve publikohen më pas në faqen e internetit të komunës. Në këto raste rekomandohen metoda alternative të njoftimit, si përdorimi i numrave të protokollit, numrave të aplikacioneve apo të ngjashme. Njoftimi që jep të dhëna për përfituesit mund të përmbajë qëllimin e subvencionit (p.sh., për trajtim mjekësor), numrin e protokollit dhe shumat e dhëna. AIP-i rekomandon edhe adoptimin e kodeve për diagnozat. Ju lutemi vini re se, edhe nëse autoriteteve të caktuara që punojnë për llogaridhënie (siç janë auditorët) mund t'u lejojat qasja në informacion, një qasje e tillë nuk i jepet publikut të gjerë. Nuk këshillohet as publikimi i emrave dhe mbiemrave të përfituesve, pasi kjo mund të shkaktojë kureshtje të panevojshme për sëmundjen ose diagnozën. Në këto raste, konsideratat për mbrojtjen e të dhënave tejkalojnë interesin publik.

Të dhënat mjekësore janë të dhëna sensitive dhe të dhëna të tilla në asnjë rrethanë nuk duhet të publikohen. Ky kufizim vlen jo vetëm për skemat e subvencioneve apo granteve, por edhe për çdo njoftim të lëshuar nga drejtoria komunale e shëndetësisë. Të dhëna të tilla duhet të kodohen dhe të sigurohen masat e duhura të sigurisë teknike dhe organizative. Këto kode do të jenë të njohura për zyrtarët komunalë, por interesat e transparencës u shërbejnë mjaftueshëm duke shpalosur kodet, qëllimin e dhënies apo subvencionimit dhe shumat. Qasja në këto të dhëna është e kufizuar përveç për zyrtarët dhe auditorët përkatës komunal.

¹² Ligji për Qasje në dokumente publike, neni 3, paragrafi 3.1

¹³ Po aty neni 17 paragrafi 3.1.

¹⁴ Të dhënat personale që lidhen me shëndetin fizik ose mendor të një personi fizik, duke përfshirë ofrimin e shërbimeve të kujdesit shëndetësor, të cilat zbulojnë informacione për gjendjen e tij/saj shëndetësore” shih nenin 1.21. të [Ligji Nr. 06/L-082 për Mbrojtjen e të Dhënave Personale](#).

AIP-i vë re me shqetësim se të dhënat mjekësore shpesh zbulohen duke u publikuar në vendimin e kryetarit të komunës, arkiva, dokumente të dorëzuara te drejtori i financave për pagesë dhe përpunim, etj. Të gjithë këta zyrtarë janë të njohur për të dhënat mbi diagnozën dhe sëmundjen e parashtruesit të kërkesës; ndërsa këto të dhëna do të duhej të përpunohen dhe trajtohen vetëm nga zyrtari përgjegjës.

A mund t'i publikoj emrat e përfituesve të skemave përkrahëse në rast të aksidenteve apo subvencioneve?

Disa aksidente (të tilla si zjarret në shtëpi) janë të njohura për publikun; prandaj, publikimi i emrave të përfituesve nuk do të cenonte privatësinë e individëve. Në rastin e subvencioneve, interesat e transparencës plotësohen mjaftueshëm duke i publikuar emrat, mbiemrat dhe shumat e dhëna. Megjithatë, ju lutemi vini re se lista të tilla nuk duhet të përmbajnë asnjë informacion personal si telefoni, adresa, numri personal ose të ngjashme.

A mund ta publikoj emrin e prindit të një përfituesi të subvencionit?

Emrat e prindërve duhet të përdoren vetëm në rastet kur në listë janë dy emra të njëjtë, me ç'rast emri i prindit duhet të shkruhet me initiale. Nuk ka arsye për t'i publikuar emrat e prindërve të të gjithë individëve në listë, të cilët shpesh mund të kalojnë 100 ose më shumë përfitues. Parimi i minimizimit të të dhënave, i përfshirë në nenin 4 të Ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale, zbatohet në çdo përpunim të të dhënave personale. Përveç Ligjit për ndihmën shtetërore dhe Rregullores për kriteret, standardet dhe procedurat për financimin publik të OJQ-ve¹⁵ nga Ministria e Financave, komunat kanë edhe rregullore të brendshme për ndarjen e subvencioneve, të cilat duhet të konsultohen në mënyrë adekuate dhe të harmonizohen me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave.

A mund t'ua jap emrat e përfituesve të skemave të ndihmës anëtarëve të kuvendit komunal?

Anëtarët e kuvendit komunal konsiderohen zyrtarë publikë dhe, rrjedhimisht, u nënshtrohen rregullave dhe rregulloreve të përcaktuara me ligj. Në këtë kuptim, duke qenë se ky informacion shërben për të përmbushur funksionin e tyre të mbikëqyrjes legislative dhe llogaridhënies, atyre duhet t'u jepet qasje. Megjithatë, anëtarët e kuvendit komunal duhet të përmbahen nga publikimi i të dhënave të tilla personale.

4.4. Prokurimi dhe konkurset për punë

A mund të siguroj qasje në dokumentet publike për një proces të tenderit të hapur?

Platforma e prokurimit elektronik tashmë i rendit dokumentet që ofrojnë hollësi lidhur me procedurat e tenderimit, prandaj referimi i parashtruesit të kërkesës në këtë platformë është i mjaftueshëm për qëllimet e kërkesës për qasje në dokumente publike.¹⁶ Megjithatë, nëse procedura është kontestuar, nuk duhet lejuar asnjë qasje, në pritje të zgjidhjes së procedurës së konkurrimit.

A konsiderohen fshehtësi biznesi çmimet e ofertave të bëra si pjesë e procedurave të tenderit publik?

¹⁵ [LIGJI NR. 05/L-100 PËR NDIHMËN SHETËRORE \(rks-gov.net\); RREGULLORE MF - NR - 04/2017 PËR KRITERET, STANDARDET DHE PROCEDURAT MBI FINANCIM PUBLIK TË OJQ-ve \(rks-gov.net\)](#)

¹⁶ [Platforma e prokurimit elektronik.](#)

Jo, çmimet e ofertave nuk përbëjnë sekret të biznesit. Nëse oferta e paraqitur në një thirrje për tender përmban të dhëna personale ose çështje të sekretit të biznesit, ato të dhëna të veçanta duhet të anonimizohen dhe qasja në pjesën tjetër të informacionit duhet të lejohet.

Çfarë të dhënash mund të publikojnë institucionet lidhur me vendet e lira të punës?

AIP-i kupton ndjeshmëritë që përfshijnë proceset e rekrutimit, si dhe numrin e konsiderueshëm të personave që ndikohen nga këto procese. Shumë nga listat e kandidatëve gjenerohen automatikisht nga Sistemi Informativ i Menaxhimit të Burimeve Njerëzore (SIMBNJ) dhe publikohen 'ashtu siç janë', të pafiltruara, ndërsa në bazë të ligjit, këto lista duhet të filtrohen.¹⁷ Ndonëse listat mund të mbahen për shënime zyrtare, ato duhet të pastrohen nga çdo informacion personal (p.sh. numri personal, numri i telefonit, etj.). Gjithashtu, komunat duhet të përmbahen nga publikimi i listave të të gjithë kandidatëve që kanë aplikuar, apo listave të kandidatëve të pasuksesshëm. Kandidatëve të pasuksesshëm u lëshohen njoftime të drejtpërdrejta përmes SIMBNJ-së dhe, rrjedhimisht, emrat e tyre nuk duhet të publikohen. Në rast të mëdyshjeve, zyrtarët duhet t'i referohen Rregullores nr. 15/2023 për Procedurën e Pranimit në Shërbimin Civil dhe t'i respektojnë dispozitat ligjore të saj.

A mund të lejoj qasje në një dokument të aplikimit për palët e treta?

Si rregull, sa më i lartë të jetë posti publik, aq më pak të kufizuara janë konsideratat e privatësisë. Në rastet e konkurseve publike, duke i përfshirë ato në shkolla, interesi kryesor publik për të ditur se kush është zyrtari publik ka përparësi ndaj mbrojtjes së të dhënave personale të personave të përfshirë në proces. Kandidatëve konkurrentë mund t'u lejohet qasja në dokumentet e aplikimit për të konstatuar se kandidati fitues i plotëson kriteret e përshtatshmërisë së konkursit; megjithatë, disa kufizime zbatohen. Qasja në diploma, kualifikime akademike, certifikata të trajnimeve, diploma pasuniversitare mund të lejohet vetëm për shikim. Ju lutemi vini re se qasja në dokumente të tjera publike që kanë të bëjnë me rekrutimin, siç janë emrat e anëtarëve të komisionit dhe vlerësimet mund të lejohet sipas kërkesës.

A mund t'i zbuloj rezultatet e testeve me shkrim të kandidatëve konkurrentë dhe/ose fitues?

Siç përcaktohet në nenin 11 të Rregullores nr. 15/2023 për Procedurën e pranimit në shërbimin civil, komisioni i pranimit përgatit listën përfundimtare të kandidatëve që kanë kaluar pragun prej 70 për qind të totalit të pikëve, duke përfshirë emrin dhe mbiemrin e kandidati i suksesshëm, dhe pikët e marra në testin me shkrim, intervista verbale dhe pikët totale të secilit kandidat. Lista duhet të publikohet në SIMBNJ, në faqen e internetit të institucionit dhe në mjete të tjera të përshtatshme të informimit.

Çfarë informacioni duhet t'i zbuloj çdo parashtruesi të kërkesës në lidhje me ndonjë skemë të ndarjes së subvencioneve për organizatat e shoqërisë civile?

OJQ-të nuk i nënshtrohen Ligjit për Mbrojtjen e të Dhënave Personale, pasi ato janë persona juridikë. Nga këndvështrimi i qasjes në dokumente publike, nëse një institucion publik jep fonde për OJQ-të, të gjitha të dhënat për këto mjete financiare duhet të zbulohen.

4.5. Vëzhgimi përmes kamerave dhe imazhet vizuale

Çfarë duhet të kemi parasysh për vëzhgimin me kamera?

Ligji për qasje në dokumente publike, neni 4, paragrafi 3

Institucionet publike, përfshirë komunat, mund të instalojnë kamera të vëzhgimit (CCTV) me qëllim të sigurisë së njerëzve dhe pronës, ose për mbrojtjen e fshehtësisë së dokumenteve brenda objekteve komunale. Megjithatë, komuna nuk duhet të vendosë kamera të vëzhgimit në hapësira publike. Vendosja e kamerave të tilla është nën autoritetin e policisë dhe rregullohet me legjislacion të veçantë.

Veçoritë e njohjes së fytyrës dhe zërit në kamera të tilla janë të ndaluara (p.sh., në shkolla, autobusë, etj.), pasi veçoritë e tilla janë në kundërshtim me qëllimin e tyre të mbikëqyrjes. AIP i këshillon komunat që të përjashtojnë veçoritë e njohjes së fytyrës ose zërit në specifikimet e tyre të tenderit. Në mënyrë të ngjashme, bizneset private nuk duhet të vendosin kamera që përfshijnë veçoritë e tilla në mjediset e tyre. AIP ka zhvilluar një [udhëzues për përdorimin e sistemeve të vëzhgimit me kamerë për kontrolluesit e të dhënave](#). Gjobat për mosrespektim nisin nga 4000 euro për kundërvajtje deri në 40.000 euro për shkelje të rënda, apo edhe nga 2% deri në 4% të qarkullimit vjetor për bizneset.

A mund të mesimdhënësit, drejtorët dhe shkollat të postojnë foto të veprimtarive që përfshijnë fëmijët?

Komisioneri i AIP ka zhvilluar një model të politikës së privatësisë dhe e ka shpërndarë atë në drejtoritë komunale të arsimit, si dhe një model të formularit të pëlqimit të prindërve për publikimin e fotografive të fëmijëve gjatë aktiviteteve shkollore.¹⁸ Kjo duhet të sigurojë bazën ligjore që shkollat të angazhohen në çdo aktivitet informativ. Këto dokumente duhet gjithashtu të zbatohen për çdo aktivitet që përfshin organizata të palëve të treta (OJQ dhe të ngjashme), me ç' rast shkolla dhe këto organizata duhet të bëjnë rregullimet e duhura. Formulari duhet t'u jep prindërve mundësinë për të pranuar ose refuzuar publikimin e një fotoje. Në raste të tilla, duhet të bëhen aranzhimet e duhura: për shembull, lejohet bërja e fotografive të të gjithë fëmijëve; megjithatë, gjatë publikimit, aplikohen mjetet e duhura të maskimit (siç janë ikonat/figura me buzëqeshje ose hijezim i pamjes).¹⁹

A lejohen kamerat e vëzhgimit që të funksionojnë në shkolla?

Konsiderata kryesore është që të sigurohet se kamera të mos kenë veçori të njohjes së fytyrës dhe zërit, pasi kjo nuk është në përputhje me qëllimin, ndërkohë që ndalohet me ligj veçanërisht në shkolla. Kamerat nuk duhet të vendosen në klasa, sallat e mesimdhënësve, tualetet dhe dhomat e zhveshjes dhe duhet të mbulojnë vetëm perimetrin dhe korridoret e shkollës. Sistemet e mbikëqyrjes video duhet të shpallen publikisht dhe duhet të identifikohen lehtë, më së voni ku fillon mbikëqyrja me video. AIP ka zhvilluar një udhëzues për sistemet e mbikëqyrjes me kamera për kontrolluesit e të dhënave duke përfshirë modelet e shenjave paralajmëruese.²⁰

Cilat marka të kamerave të vëzhgimit lejohen ose ndalohen?

AIP nuk kufizon asnjë markë të kamerave të vëzhgimit; përkundrazi, fokusohet në veçori. Megjithatë, duhet ta keni parasysh se Komisioni Rregullativ i Prokurimit Publik ka nxjerrë udhëzim në lidhje me markat specifike të kamerave, të cilat mund të mos ofrohen si pjesë e procedurave të tenderimit.

4.6. Marrëdhëniet me mediat

A mund t'u ndalohet qasja gazetarëve në objektet komunale?

¹⁸ <https://aip.rks-gov.net/download/politikat-e-privatesise-drafti-per-shkolle/>

¹⁹ Formulari mund të gjendet këtu: <https://aip.rks-gov.net/download/pelqimi-i-prinderit-kujdestarit-per-fotografimin-dhe-incizimin-e-femiut-ne-kopsht-shkolle/>

²⁰ [Udhëzues për Sistemet e Mbikëqyrjes me Kamera për Kontrollorët e të Dhënave](#); [Modelet e shenjave paralajmëruese](#).

Gazetarët i shërbejnë një interesi publik; prandaj, atyre do t'u lejohet qasja në mjediset, përfshirë pa ndonjë njoftim paraprak. Megjithatë, zbatohen kufizime. Në rast se nëpunësit civilë besojnë se privatësia e tyre është shkelur nga gazetarët, zyrtarët përgjegjës komunalë inkurajohen t'i drejtohen AIP dhe të pretendojnë shkelje të të drejtave të tyre të privatësisë.

A mund t'ia mohoj një intervistë gazetarit?

Nëpunësve publikë u kërkohet të zbulojnë informacionin publik si punë rregulli. Megjithatë, nëse institucioni ka zyrtarë të marrëdhënieve me mediat dhe komunikimit publik, nëpunësi publik mund t'ua drejtojë të gjitha pyetjet këtyre zyrtarëve të caktuar.

5. Skenarët dhe veprimet e rekomanduara

Skenari 1: Një rrahje plas në një kafene dhe regjistrimet e rrahjes janë postuar në internet. Video incizimet përmbajnë edhe regjistrime audio të bisedave në kafene. Kjo mund të çojë potencialisht në skenarë ku, bisedat e rastësishme private gjatës kafes me miqtë në lokalin ku ndodhi rrahja, shpërndahen në internet.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** Regjistrimet e prodhuara nga kamerat e vendosura brenda një objekti nuk duhet të publikohen. Nëse ka ndodhur një veprim që kërkon hetim nga autoritetet policore, regjistrimet mund t'u dorëzohen autoriteteve të tilla. Megjithatë, regjistrimi i audios brenda një kafeneje nuk lejohet.

Skenari 2: Megenëse ekzistojnë baza të shumta të të dhënave personale në funksionim, komuna dhe kompanitë e shërbimeve komunale diskutojnë për bashkimin e bazave të të dhënave të adresave të tyre. Disa kompani komunale pohojnë se Shërbimet e Shpërndarjes së Energjisë Elektrike të Kosovës (KEDS) kanë të dhënat më të sakta.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** KEDS-i do të refuzojë të ndajë të dhënat pasi ka një kontratë me banorët, e cila rregullon në hollësi, ndër të tjera, se si i trajton të dhënat. Prandaj, KEDS-i nuk duhet t'i ndajë ato me ndërmarrjet komunale dhe komunën. Një zgjidhje e mundshme mund të jetë krijimi i një bazë të veçantë të dhënave dhe lidhja e saj me tatimin në pronë.

Skenari 3: Për të mbuluar dhe transmetuar një donacion prej pesë kompjuterë për një shkollë nga një komunë, ekipet televizive hyjnë në klasa, regjistrojnë fëmijët dhe i publikojnë xhirimet në TV. Kryetari i komunës e publikon informacionin e aktivitetit në llogarinë e tij private në Facebook dhe në faqen zyrtare të komunës.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** Shkollat duhet të sigurojnë që të jetë marrë pëlqimi i duhur i prindërve, mundësisht në fillim të vitit akademik, por edhe më pas për ngjarje të veçanta që përfshijnë publikimin e të dhënave personale ose pamjeve. Për të ndihmuar shkollat në këtë proces, AIP ka zhvilluar Politikën e Privatësisë dhe Formularët e Pëlqimit të Prindërve, të cilët u janë shpërndarë drejtorive komunale të arsimit. Këto politika do të rregullojnë veprimet e shkollave në lidhje me aktivitete të ndryshme, pasi AIP i kupton sfidat që kanë të bëjnë me publikimin e fotove apo informatave personale nga aktivitetet e shkollës.

Skenari 4: Një mësimdhënës në pension kërkon të dhëna nga të dosja e tij/saj e punësimit për të rregulluar një kërkesë për pension jashtë vendit. Zyrtari përgjegjës vëren se dokumentet në fjalë përmbajnë të dhëna edhe të personave të tjerë.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** Kopjet e shënimeve të të dhënave mund të ndahen, me kusht që të dhënat e personave të tretë (p.sh., mësimdhënës ose individë të tjerë) në listë të mbahen anonim.

Skenari 5: Një OJQ merr të dhëna nga një komunë në lidhje me ecurinë e një projekti ndërtimi ndërtesash; megjithatë, ajo OJQ merr përsipër që vetë të verifikojë gjendjen aktuale në terren. Sigurimi fizik i ndërtesës, i angazhuar nga komuna, e njofton komunën për incidentin dhe komuna e kufizon qasjen ndaj OJQ-së, me arsyetimin se projekti nuk është përfunduar. OJQ-ja ankohet në AIP.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** AIP do ta refuzonte ankesën e OJQ-së për shkak se ajo nuk i plotëson kriteret për t'u konsideruar si kërkesë për qasje në dokumente publike, pasi objekti i kërkesës ishte qasja në një ndërtesë publike.

Skenari: Një person fizik (d.m.th., një individ) kërkon nga një komunë qasje në dokumente publike prej disa vitesh, që po rezulton me kohë të tepërt për t'u përpunuar dhe ekipe personash për t'u përgjigjur.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** AIP do ta këshillonte parashtruesin që ta shtynte kërkesën, pasi të dhënat nuk mund të prodhoheshin në mënyrë të arsyeshme brenda afatit kohor që përcaktohet me ligj.

Skenari 6: Një ish-zyrtar komunal, i cili më parë ka përpunuar të dhëna dhe dokumente zyrtare, parashtron kërkesa për qasje në dokumente publike, të cilat vetë ai i ka trajtuar dhe ndoshta i ka fshehur. Megjithatë komuna nuk është në gjendje t'i gjejë dhe të sigurojë të dhënat e në fjalë, nga AIP kërkohet t'i shqiptojë një gjobë komunës.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** Në një rast të tillë, AIP do të këshillonte komunat që të punojnë ngushtë me parashtruesin për të ndihmuar në identifikimin e saktë të llojit të të dhënave që po i kërkon parashtruesi dhe të lejojë qasjen, sipas rastit.

Skenari 7: Një profesionist shëndetësor e harron një xhaketë në një vend të mbuluar nga kamerat e vëzhgimit; megjithatë, kur ai/ajo kthehet, xhaketa nuk është më aty. Mjeku më pas i kërkon zyrtarit përgjegjës që të shikojë pamjet e kamerave vëzhguese për të identifikuar hajdutin e mundshëm.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** E drejta për qasje në të dhënat personale vetëm nga subjekti i të dhënave garantohet me Ligjin për Mbrojtjen e të Dhënave Personale. Në raste të tilla, zyrtari përgjegjës do të lejojë qasjen në subjektin e të dhënave, por do të turbullojë fytyrat e subjekteve të tjera në imazhe/sequenca. Në rastet kur regjistrimet kërkohen nga Policia e Kosovës ose Prokuroria, zyrtari përgjegjës duhet të mbajë një regjistër të qasjes në regjistrime, i cili përmban emrin dhe mbiemrin, gradën dhe numrin e identifikimit të zyrtarëve policorë që kanë qasje në të dhënat. Kjo është për t'u siguruar që regjistrimet nuk përdoren për ndonjë qëllim tjetër. AIP ka zhvilluar një [udhëzues për përdorimin e sistemeve të vëzhgimit me kamere për kontrolluesit e të dhënave](#).

Skenari 8: Një gazetar i kërkon një institucioni publik qasje në një kontratë 300 faqesh të të njëjtit institucion.

- ↳ **Veprimi i rekomanduar:** Zyrtari përgjegjës duhet të anonimizojë seksionet dhe pjesët e tekstit që nuk konsiderohen të rëndësishme për qëllimin e kërkesës, pavarësisht nga

numri i faqeve. Megjithatë, ju lutemi keni parasysh se legjislacioni për prokurimin publik parashikon një mori procedurash në vend të një procedure të vetme. Në këtë aspekt, AIP këshillon që të konsultohen proceset e tjera të prokurimit për t'u siguruar që nuk ka çështje fshehtësie për shkak të sekreteve afariste dhe të kompanive, të cilat do të përbënin bazë ligjore për refuzimin e qasjes në dokumente publike.²¹ Me fjalë të tjera, mund të ketë raste kur dosjet e prokurimit publik përmbajnë informata që mund të kualifikohen si të fshehta. AIP është në dijeni të personave kontaktues për qasje në dokumente publike që janë nën trysni për të siguruar qasje në të dhënat në fjale, edhe nëse komuna publikon kode. Përfundimisht, është përgjegjësi e zyrtarit më të lartë administrativ të institucionit publik, i cili në kontekstin aktual është kryetari i komunës, që të vendosë për dhënien që është refuzim i qasjes në dokumentin publik të kërkuar.²²

6. Shtojcë: Parimet dhe konsideratat për mbrojtjen e të dhënave dhe qasjen në dokumente publike

Parimet e mbrojtjes së të dhënave

Baza ligjore për mbrojtjen e të dhënave është [Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale](#).²³ Ligji saktëson shtatë parime kryesore si gur themeli për qasjen në dokumentet publike dhe privatësinë e të dhënave.²⁴ Këto janë:

1. *Parimi i ligjshmërisë, drejtësisë dhe transparencës* - të dhënat personale përpunohen në mënyrë të paanshme, të ligjshme dhe transparente, pa e cenuar dinjitetin e subjekteve të të dhënave.
2. *Parimi i kufizimit të qëllimit* – të dhënat personale grumbullohen vetëm për qëllime të caktuara, të qarta dhe legjitime dhe nuk mund të përpunohen më tutje në kundërshtim me këto qëllime. Përpunimi i mëtejshëm me qëllim të arkivimit për interes publik, qëllimit të hulumtimit shkencor ose historik, ose qëllimit statistikor, nuk konsiderohet që është në mospërputhje me qëllimin fillestar.
3. *Parimi i minimizimit të të dhënave* – të dhënat personale duhet të jenë adekuate, relevante dhe nuk duhet t'i tejkalojnë qëllimet për të cilat ato janë grumbulluar ose përpunuar më tutje.
4. *Parimi i saktësisë* – të dhënat personale duhet të jenë të sakta dhe të përditësuara. Duhet të merret çdo hap i arsyeshëm për të garantuar që të dhënat personale që janë të pasakta, duke pasur parasysh qëllimin e përpunimit, të fshihen dhe të korrigjohen pa vonesë.
5. *Parimi i kufizimit të ruajtjes* – të dhënat personale mund të ruhen vetëm për aq kohë sa është e nevojshme për arritjen e qëllimit, për të cilin janë grumbulluar ose përpunuar më tutje. Me rastin e përmbytjes së qëllimit të përpunimit, të dhënat personale asgjësohen, fshihen, shkatërrohen, bllokohen ose bëhen anonime, përveç nëse është

²¹ Neni 17, paragrafi 2.2.7 i [LIGJI NR. 06/L-081 PËR QASJE NË DOKUMENTE PUBLIKE \(rks-gov.net\)](#)

²² *Po aty*, neni 11, paragrafi 2.

[LIGJI NR. 06/L-082 PËR MBROJTJEN E TË DHËNAVE PERSONALE \(rks-gov.net\)](#)

²⁴ Këto parime janë të renditura në Ligjin Nr. 06/L-082 për Mbrojtjen e të Dhënave Personale neni 4 (parimet e përpunimit të të dhënave personale).

paraparë ndryshe me Ligjin përkatës për Arkivat Shtetërore ose me ndonjë ligj tjetër përkatës.²⁵

6. *Parimi i paprekshmërisë dhe konfidencialitetit* – të dhënat personale përpunohen në atë mënyrë që garantojnë siguri të përshtatshme të tyre, duke përfshirë mbrojtjen ndaj përpunimit të paautorizuar ose të paligjshëm dhe ndaj humbjes, asgjësimit ose dëmtimit aksidental, duke përdorur masa të përshtatshme teknike dhe organizative.
7. *Parimi i llogaridhënies* – kontrolluesi duhet të jetë përgjegjës dhe në gjendje të zbatojë përputhshmërinë e të gjitha parimeve të përcaktuara me këtë nen.

Ndërsa Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale vendos parimet e përgjithshme të përpunimit të të dhënave, ai lejon përpunimin e kategorive të veçanta të të dhënave personale në rrethana të veçanta (neni 8.2).²⁶

Nga komunat kërkohet që të miratojnë akte nënligjore që saktësojnë masat dhe rregullat për sigurinë e të dhënave dhe që të caktojnë zyrtarë përgjegjës për të kryer përpunimin e të dhënave (neni 37).

Parimet për të drejtën për qasje në dokumente publike

Sipas nenit 4 të Ligjit për Qasje në Dokumente Publike (parimet themelore për të drejtën për qasje në dokumente publike):²⁷

1. E drejta për qasje në dokumente publike e secilit person, si dhe garantimi dhe përmbushja e kësaj të drejte nga ana e institucioneve publike përbën një prej themeleve të institucioneve demokratike dhe transparente.
2. Qasja në dokumente publike bëhet përmes publikimit proaktiv nga ana e institucioneve publike të dokumenteve publike dhe përmes kërkesës së personit për qasje në dokumente publike.
3. Secili person ka të drejtë të ripërdorë dokumentet publike sipas kushteve dhe kufizimeve të përcaktuara me këtë ligj.
4. Hapja e të dhënave dhe transparenca në sektorin publik shërben për llogaridhënie ndaj publikut, për zhvillimin dhe avancimin shoqëror, ekonomik dhe demokratik.
5. E drejta për qasje në dokumente publike i takon secilit person në mënyrë të njëjtë dhe të barabartë. Institucionet publike nuk favorizojnë askënd në ushtrimin e të drejtës për qasje në dokumente në krahasim me të tjerët
6. Kufizimi i të drejtës për qasje në dokumente publike bëhet vetëm në rastet e kufizuara dhe specifike të përcaktuara me legjislacionin në fuqi.

²⁵ [LIGJI NR. 08/L-111 PËR ARKIVAT \(rks-gov.net\)](#)

²⁶ [LIGJI NR. 06/L-082 PËR MBROJTJEN E TË DHËNAVE PERSONALE \(rks-gov.net\)](#)

²⁷ [LIGJI NR. 06/L-081 PËR QASJE NË DOKUMENTE PUBLIKE \(rks-gov.net\)](#)

Zyrtarët përgjegjës për qasje në dokumente publike janë përgjegjës për zbatimin e ligjit, duke iu nënshtruar të gjitha dispozitave dhe detyrimeve që burojnë nga ai dhe mund t'i nënshtrohen gjobave individuale në rast mosrespektimi (nenet 32.1 dhe 33.2).

Kryetarët e komunave duhet të luajnë një rol të rëndësishëm për ndërgjegjësimin e zyrtarëve komunalë për detyrimin e tyre për të siguruar qasje në dokumente publike dhe për të baraspeshuar një shkëmbim të tillë të hapur të informacionit me të drejtën e secilit individ për privatësi të të dhënave personale. Për më tepër, zyrtarët përgjegjës për dhënien e informacionit nga drejtoritë e ndryshme komunale (p.sh., kadastër, arsim, shëndetësi ose shërbime publike), duke kuptuar plotësisht përgjegjësitë e tyre në lidhje me qasjen në dokumentet publike dhe mbrojtjen e të dhënave, mund të përmirësojnë transparencën duke mbrojtur të drejtat e banorëve.

Konsiderata për mbrojtjen e të dhënave dhe qasjen në dokumente publike

- ↳ Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale zbatohet në tërë Kosovën dhe përfshin institucionet private dhe ato publike.
- ↳ Ligji për Qasje në Dokumente Publike zbatohet vetëm për institucionet publike.
- ↳ Ligji për Mbrojtjen e të Dhënave Personale mbron të gjitha të dhënat e personave fizikë, por jo të personave juridikë.²⁸
- ↳ Personat e vdekur nuk bien nën fushëveprimin e Ligjit për Mbrojtjen e të Dhënave Personale dhe rrjedhimisht çdo aplikim/kërkesë që ka të bëjë me qasjen në të dhëna të tilla duhet të trajtohet sipas Ligjit për Qasje në Dokumente Publike.
- ↳ Të dhënat për personat juridikë – për shembull, një biznes, OJQ, institucion publik, etj. – konsiderohen të qasshme dhe nuk janë mbrojtura nga kërkesat e Ligjit për Mbrojtjen e të Dhënave Personale, veçanërisht kur subjekte të tilla janë të përfshira në shpenzimin e fondeve publike.
- ↳ Në përpunimin e të dhënave personale për qëllime të ushtrimit të detyrave dhe përgjegjësiive zyrtare (këto përfshijnë zyrat e gjendjes civile, zyrat e personelit, etj.), kontrolluesit e të dhënave duhet të jenë të kujdesshëm dhe të ndalojnë përdorimin që nuk përcaktohet me Ligjin për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (nenet 5– 10). Rastet do të përfshinin, për shembull, një kërkesë për dokumente të gjendjes civile të një vëllai ose motre, nga një vëlla ose motra, pa autorizimin e duhur.
- ↳ Përpunimi i të dhënave personale përfshin qasjen, transmetimin dhe asgjësimin. Përpunimi i ligjshëm i të dhënave duhet të ndjekë këto kritere të përcaktuara në Ligjin për Mbrojtjen e të Dhënave Personale (neni 5):

1. Subjekti i të dhënave duhet të japë pëlqimin personal për përpunimin e të dhënave të tij/saj personale për një ose më shumë qëllime specifike;

²⁸ Në jurisprudencë, *personi fizik* është qenie njerëzore individuale, ndërsa *personi juridik* është entitet publik (d.m.th., qeveritar) ose privat (d.m.th., kompani afariste ose organizatë joqeveritare).

2. Përpunimi është i nevojshëm për zbatimin e një kontrate në të cilën subjekti i të dhënave është palë kontraktuese ose për të ndërmarrë hapa me kërkesë të subjektit të të dhënave përpara lidhjes së një kontrate;

3. Përpunimi është i nevojshëm për respektimin e një detyrimi ligjor të cilit i nënshtrohet kontrolluesi;

4. Përpunimi është i nevojshëm për të mbrojtur interesat jetike të subjektit të të dhënave ose të një personi tjetër fizik;

5. Përpunimi është i nevojshëm për kryerjen e një detyre që është kryer në interes publik ose për ushtrimin e autoritetit zyrtar që i është dhënë kontrolluesit;

a. Përpunimi është i nevojshëm për qëllimet e interesave legjitime që ndiqen nga kontrolluesi ose nga një palë e tretë, me përjashtim të rasteve kur këto interesa mbizotërohen nga interesat ose të drejtat dhe liritë themelore të subjektit të të dhënave që kërkojnë mbrojtjen e të dhënave personale, veçanërisht kur subjekti i të dhënave është një fëmijë. Kjo nuk zbatohet për përpunimin që është kryer nga autoritetet publike për ushtrimin e detyrave të tyre.

↳ Për më tepër, komunave u kërkohet jo vetëm të harmonizojnë aktet e tyre nënligjore me legjislacionin e mësipërm, por edhe të nxjerrin aktet e tyre të brendshme në lidhje me përpunimin e të dhënave personale, përfshirë rregulloret për mbrojtjen e të dhënave personale, përpunimin e të dhënave ose politikat e privatësisë, për të përmendur disa prej tyre. AIP është e gatshme që të punojë me komunat për të siguruar që rregulloret lokale janë plotësisht në përputhje me ligjin.